

Dr. Vitalie BÂRCĂ

Cercetător Științific III

Date personale:

Data și locul nașterii: 08. 11. 1972, Orhei, Republica Moldova

Adresa de corespondență

Institutul de Arheologie și Istoria Artei

Str. C. Daicoviciu, nr. 2, Cluj-Napoca, 400020

Tel. 0040/264/591125

Fax. 0040/264/594470

E-mail: vitaliebarca@yahoo.co.uk; rasparaganus@yandex.ru

Studii

- 1989 - Liceul nr. 3, Orhei, R. Moldova. Bacalaureat.
- 1995 - Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea "Babeș Bolyai" Cluj-Napoca, lucrarea de diplomă: *Armamentul, tehnica și tactica de luptă la geto-daci și sarmați.*
- 1996 – Masterat, specializarea *Antichitate clasică. Arheologie dacică și romană*, Facultatea de Istorie și Filosofie, secția Istorie din cadrul Universității "Babeș Bolyai" Cluj-Napoca, lucrarea de masterat: *Pătrunderea sarmaților pe teritoriul Daciei preromane și relațiile lor cu geto-dacii.*
- 2003 – doctor în istorie cu teza *Autohtoni și alogeni (sarmații) în estul Daciei în sec. I a. Chr. – începutul sec. II p. Chr.*, Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea "Babeș Bolyai" Cluj-Napoca, conducător științific Prof. Dr. Ioan Glodariu.

- 2005-2007 - absolvent al Programului de Master, specializarea *Marketing și negocieri în afaceri*, Facultatea de Științe Economice Cluj-Napoca din cadrul Universității „Dimitrie Cantemir” din București.

Domeniul de specialitate

- Arheologia și istoria civilizației sarmatice în spațiul nord și nord-vest pontic

Experiență științifică și profesională

Evoluție profesională

- 1995-1996 - profesor de istorie la Liceul Energetic din Cluj-Napoca.
- 1996-1998 - doctorand la forma cu frecvență și asistent asociat în cadrul Universității “Babeș-Bolyai”.
- 1998-2000 - lector asociat, Facultatea de Istorie și Filosofie, profilul Istorie, în cadrul Universității “Babeș-Bolyai”.
- 1998 - 2003 cercetător științific la Institutul Român de Tracologie, filiala Cluj
  - 1998 -1999 cercetător științific
  - 1999 -2003 cercetător științific principal gr. III
- 2003-2004 - cercetător științific principal gr. III la Institutul de Arheologie “Vasile Pârvan” din București – Centrul de studii tracologice, filiala Cluj
- 2004-prezent - cercetător științific principal gr. III la Institutul de Arheologie și Istoria Artei al Academiei Române, Cluj-Napoca

Cercetări arheologice

- 1991-1995 - Grădiștea Muncelului - Sarmizegetusa Regia (jud. Hunedoara).
- 1991 - Costești (jud. Hunedoara), Cugir (jud. Alba).
- 1991-1995 - Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Apulum, Napoca.
- 1998-1999 - Olbia (Ucraina).
- 1996-1999 - Tyras (Ucraina).
- 1997-1999 - Orlovka (Ucraina); responsabil sector.
- 1997-1999 - Satu Nou/Novosel'skoe (Ucraina).
- 2001 - Orlovka (Ucraina); reasponsabil de sector.
- 2002 - 2007 - Roșia Montana - Alburnus Maior (jud. Alba).
- 2004 – 2007 - Autostrada Borș-Brașov – sector Vălișoara-Vlaha (jud. Cluj).

Proiecte de cercetare (granturi)

- *Daci și romani în sudul Bugeacului (sec. I-III d. Chr.)*. Finalitate - 2001.
- *Pătrunderea sarmaților la Dunărea de Jos și de Mijloc și relațiile cu geto-dacii (sec. I a. Chr. – sec. I p. Chr.)*. Finalitate - 2002.
- *Sarmații în spațiul est-carpatic în sec. I a. Chr. – începutul sec. II p. Chr.* Finalitate - 2006.
- *Sarmații timpurii în spațiul nord-pontic (sec. II-I a. Chr.)*. Finalitate -2006.
- *Călăreții stepelor. Sarmații în spațiul nord-pontic*. Finalitate – 2010

Participări la proiecte științifice naționale (granturi)

- 2000-2002 - Membru în echipa de cercetare a proiectului *“Interferențe etno-culturale și istorice în Transilvania”, finanțat de Banca Mondială*. Director de proiect: prof. univ. dr. Nicolae Gudea
- 2003-2004 - Membru în echipa de cercetare a proiectului *“Comerț și civilizație în Transilvania în milenii I a. Chr. – I p. Chr.”, finanțat de CNCSIS*. Director de proiect: prof. univ. dr. Nicolae Gudea.
- 2004-2006 - Membru în echipa de cercetare a proiectului *“De la denarul roman la euro. Moneda romană în Dacia - Modelul integrării financiare în Europa romană (secolele II-IV p. Chr.)”, finanțat de CNCSIS*. Director de proiect: conf. univ. dr. Radu Ardevan.
- 2004-2006 - Membru în echipa de cercetare a proiectului *„Mineritul preistoric în Transilvania. Studiu arheo-geologic”, finanțat de CNCSIS*. Director de proiect: dr. Florin Gogâltan.
- 2005 - Membru al colectivului de cercetare a proiectului *„Paleotehnici metalurgice în context central-european. Cazul atelierelor din Transilvania în mileniul I p. Chr”, finanțat de CNCSIS*. Director de proiect: dr. Sorin Cociș.
- - Membru al colectivului de cercetare a proiectului *“Aristocrația epocii fierului din Transilvania în mileniul I a. Chr”, finanțat de CNCSIS*. Director de proiect: dr. Adrian Ursuțiu.
- 2007-2010 - Membru al colectivului de cercetare a proiectului *„Strategii defensive și politici transfrontaliere. Integrarea spațiului Dunării de Jos în civilizația romană”, finanțat de CNMP*. Director de proiect: dr. Paul Damian.

Activitate didactică

- 1996-1997 seminar special “Autohtoni și alogeni în estul Daciei preromane în sec. IV a. Chr. - II p. Chr.” - Universitatea “Babeș - Bolyai”
- 1997-2000 seminar special “Spațiul est-carpatic și nord-pontic în secolele VI a. Chr. - III p. Chr.” - Universitatea “Babeș- Bolyai”
- 1997-1998 seminar general de “Istoria veche a României” - Universitatea “Babeș-Bolyai”

Limbi străine: engleză, rusă.

Călătorii de studii

- 1998 august - Institutul de Arheologie Odessa (Ucraina)
- octombrie – Institutul de Cultura Materială Sankt-Peterburg (Rusia)
- martie - Institutul de Arheologie Kiev (Ucraina)
- mai – Institutul de Arheologie și Etnografie Chișinău (R. Moldova)
- septembrie - Institutul de Arheologie Odessa (Ucraina)

- martie - Institutul de Arheologie Kiev (Ucraina)
- noiembrie - Institutul de Arheologie Kiev (Ucraina).
- aprilie – Universitatea de Stat din Chișinău (R. Moldova)
- noiembrie - Institutul de Arheologie Kiev (Ucraina)
- aprilie – Universitatea de Stat din Chișinău (R. Moldova)

Membru în asociații științifice internaționale și naționale

- Membru a Asociației de Studii pentru Arheologie Funerara.
- Membru al Asociației Internaționale de artizanat antic *Instrumentum*, Paris.

BIBLIOGRAFIE

Cărți

- *Istorie și civilizație. Sarmatii în spațiul est-carpatic (sec. I a. Chr. – începutul sec. II p. Chr.)*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2006, 668p.
- *Nomazi ai stepelor. Sarmatii timpurii în spațiul nord-pontic (sec. II-I a. Chr.)*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2006, 398p.
- *Alburnus Maior III, Necropola Romană de la Tăul Corna*, București, 2006 (în colaborare).

Studii și articole în reviste de arheologie

- *Considerații privind armamentul, tipul de trupe și tactica militară la sarmați*, în *Acta Musei Napocensis*, 31, 1994, p. 55-68.
- *Considerations Concerning the Political History of Sarmatians in the North-West of the Black Sea in the Ist Century A.D. (Considerații privind istoria politică a sarmaților din nord-vestul Mării Negre în secolul I p. Ch.)*, în *Römer und Barbaren an den Grenzen des römischen Daciens (Acta Musei Porolissensis, XXI)*, Zalău, 1997, p. 935-979.
- *Die defensive Bewaffung und Militärausrüstung der Sarmaten (Echipamentul și armamentul defensiv sarmatic)*, în *Römer und Barbaren an den Grenzen des römischen Daciens (Acta Musei Porolissensis, XXXIV)*, (Hrsg. N. Gudea), Zalău, 1997, p. 909-934.
- *Die defensive Aufrüstung und Bewaffung der Geto-Daker und die dako-römische Krieger*, în *Contribuții la cunoașterea armatei romane din provinciile dacice (Acta Musei Porolissensis, 34/1)*, (Hrsg. N. Gudea), Cluj-Napoca, 1997, p. 181-191.
- *Propuneri pentru un dicționar de termeni în arheologia celei de-a doua epoci a fierului*, în *Sargetia*, XXVII/1, 1997-1998, p. 205-226 (în colaborare).
- *Die schwere Reiterei bei den Bosporen*, în *Acta Musei Napocensis*, 35/1, 1998, p. 55-75.
- *Armamentul defensiv și echipamentul militar la geto-daci în preajma războaielor daco-romane*, în *Istros*, VIII, 1998, p. 83-96.
- *Considérations concernant les monnaies du Ier siècle av. j. Chr. à Tyras*, în *Thraco-Dacica*, XX, 1-2, 1999, p. 369-282.

- *Sarmatic swords and daggers with ring-shape handle in the northern and north-western of the Black Sea*, în Istros, IX, 1999, p. 99-120.
- *Die Bögen und die Pfeile der Sarmaten (Arcul și săgețile la sarmați)*, în Analele Banatului, VII-VIII, 1999-2000, Timișoara, 2000, p. 407-449.
- *Daci și sarmați în zona est-carpatică (sec. I a. Ch.- I p. Ch.)*, în Istros, IX, 1999, p. 89-98. (în colaborare)
- *Oglinda dreptunghiulară din mormântul sarmatic de la Giurcani și problema datării acestuia*, în Ephemeris Napocensis, IX-X, (1999-2000), 2000, p. 131-149.
- *Daci și romani în sudul Bugeacului (sec. I-III d. Chr.)*, în Daker und Römer am Anfang des 2 Jh. N. Chr. im Norden der Donau / Daci și romani la începutul secolului al II-lea d. Hr. la nordul Dunării, Timișoara, 2000, p. 29-78. (în colaborare)
- *Oglinzile dreptunghiulare din mormintele sarmatice din spațiul carpato-nistrean*, în Istros, X, 2000, p. 295-312.
- *Daces et romains au nord de l'embouchure du Danube (Ier-IIIe siècles après J-C). Nouvelles données archéologiques*, în Acta Musei Napocensis, 37/1, 2000, p. 69-97. (în colaborare)
- *Einige Betrachtungen Betreffend das Fundkomplex von Bubueci (Fundumstände, Forschungsgeschichte, Datierung und ethnische Zuschreibung)*, în Thraco-Dacica, XXII, 1-2, 2002, p. 215-230.
- *Pătrunderea sarmaților la Dunărea de Jos și de Mijloc și relațiile cu geto-dacii (sec. I a. Ch. – sec. I p. Ch.)*, în Ephemeris Napocensis, XII, 2002, p. 45-97.
- *Fibulele din mediul sarmatic timpuriu din spațiul nord-pontic (sec. II-I a. Chr.)*, în Ephemeris Napocensis, XIII, 2003, p. 93-115.
- *Reprezentări figurative pe falerele dintre Munții Urali, Caucaz și Balcani (sec. II-I a. Ch.)*, în Istros, XII, 2005, p. 65-133, (în colaborare).
- *Observations on the situation in the North-Pontic Region in the IIIrd Century B.C.*, în Acta Musei Napocensis, 41/1, 2006, p. 33-46.
- *Un medalion funerar fragmentar descoperit la Roșia Montană*, în Ephemeris Napocensis, XVI-XVII, 2006-2007, (în colaborare).

Studii, articole și rezumate în lucrările congreselor și simpoziunilor internaționale

- *Roman Bronze Pots in the Sarmatian Graves on the Westward Territory of the Dniester River*, în The 16th International Congress of Antique bronzes "Typology, Chronology, Authenticity, Bucharest, 26-31 may 2003, p. 4-5.
- *Figurative Representations on the Geto-Dacian and Sarmatian Phalerae*, în Congresul IX-lea Internațional de Tracologie/IX-th International Congress of Thracology. Tracii și lumea circumpontică/Tracians and Circumpontic World, Chișinău-Vadul lui Vodă, 6-11 sept. 2004, p. 113-116.
- *The coming of Sarmatians at the middle and Lower Danube and the relationship with Dacians (1st c. BC - 1st c. AD)*, în Congresul IX-lea Internațional de Tracologie/IX-th International Congress of Thracology. Tracii și lumea circumpontică/Tracians and Circumpontic World, Chișinău-Vadul lui Vodă, 6-11 sept. 2004, p. 116-118.

Studii și articole în volume

- *Rapports daco-sarmatique a l'est des Carpates et dans la Plaine du Danube I-er s. av.J. C-ers apres J. C.*, în volumul *Ansient Ukrainian Steppes*, Nikolaev, 1998.
- *Daki i sarmaty v Vostočno-Karpatskom regione (I v. do n. e. - I v. n. e.)*, în *Tezisy dokladov meždunarodnoj konferencii Problemy skifo-sarmatskoj arheologii Severnogo Pričernomor'ja* (k 100-letiju B. N. Grakova), Zaporož'e, 1999, p. 245-249. (în colaborare)
- *Orașul Tyras și Imperiul Roman în sec. I d. Ch. (Considerații istorice și numismatice)*, în *Studii de istorie a Transilvaniei*, (Revista Bistriței, XIV), (coord. V. Orga, I. Costea), IV, 2000, p. 277-294.
- *Vzaimootnošenija meždú dakami i sarmatami v Vostočno-Karpatskom regione i na Nižnem Dunae (I v. do n. e. – I v. n. e.)*, în *Starožitnosti stepovogo Pričernomor'ja i Krymu*, VIII, Zaporіžzja, 2000, p. 243-263. (în colaborare)
- *Vasele romane de bronz din mormintele sarmatice din spațiul pruto-nistrean*, în *Studii de istorie antică. Omagiu profesorului Ioan Glodariu*, (coord. G. Florea, G. Gheorghiu, E. Iaroslavschi), Cluj-Napoca, 2001, p. 336-361.
- *Spade și pumnale în mormintele sarmatice timpurii din nordul Mării Negre (sec. II-I a. Ch.)*, în *Studia Archaeologica et Historica Nicolae Gudea dicata. Omagiu profesorului Nicolae Gudea la 60 de ani*, Zalău, 2001, p. 135-153.
- *Das Eindringen der Sarmaten an der unteren und mittleren Donau und ihre Beziehungen zu den Geto-Daker (1. Jh. v. Chr. – 1. Jh. n. Chr.)*, în *Interregionale und Kulturelle Beziehungen im Karpatenraum (2. Jahrtausend v. Chr. – 1. Jahrtausend n. Chr.)*, Cluj-Napoca, 2002, p. 103-150.
- *The coins in the city of Tyras and the Roman authority in the region in the I-st Century A. D.*, în *Orbis Antiquvs. Studia in honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca, 2004, p. 834-842.
- *Câteva observații cu privire la tezaurele și depozitele sarmatice timpurii (sec. II-I a. chr.) din spațiul dintre Don și Prut*, în *Studia Historica et Arhaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timișoara, 2004, p. 35-63.
- *Fibulele din mediul sarmatic est-carpatic (sec. I a. Chr. – începutul sec. II p. Chr.). Cronologie, origine, răspândire*, în *Comerț și civilizație. Transilvania în contextul schimburilor comerciale și culturale în antichitate*, Cluj-Napoca, 2005, p. 119-148.
- *Figurative representations on Sarmatian and Geto-Dacian phalerae of 2nd- 1st centuries B. C.*, în *Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, XXII. In Honorem Silvia Marinescu-Bîlcu 70 de ani*, Călărași, 2005, p. 441-458 (în colaborare).
- *Remarks on the Sarmatian Culture Chronology and Periodisation (State of research)*, în *Fontes Historiae. Studia in Honorem Demetri Protase* (Ed. Corneliu Gaiu, Cristian Găzdac), Cluj-Napoca, 2006, p. 153-161.
- *Sarmații – aliații dacilor în războaiele contra Romei*, în *Dacia Augusti Provincia. Crearea Provinciei* (Ed. Eugen S. Teodor, Ovidiu Țentea), București, 2006, p. 3-28.
- *Vase metalice de import din mediul sarmatic timpuriu (sec. II-I a. Chr.) din spațiul dintre Don și Prut*, în *Dacia Felix. Studia Michaeli Bărbulescu oblate*, Cluj-Napoca, 2007, p. 88-98.

Rapoarte de săpături

- *Cercetările arheologice de salvare de la Orlovka-Cartal (Ucraina) –Campania 1998*, în *Cercetări arheologice în aria nord-tracică*, III, 1999, p. 135-221 (în colaborare).
- *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice efectuate la Tyras în campaniile 1996-1998*, în *Cercetări arheologice în aria nord-tracică*, III, 1999, p. 365-383 (în colaborare).
- *Raport privind cercetările arheologice de la Corna, com. Roșia Montană, jud. Alba. Punct: Tăul Cornei. Sector: proprietatea Furdui Petru*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2002*, București 2003, p. 94-95.
- *Raport privind cercetările arheologice de la Roșia Montană, jud. Alba. Punct: Țarina. Sector: proprietatea Kovaks Sofia*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2004*, București 2005, p. 298-303.
- *Raport privind cercetările arheologice de la Roșia Montană, jud. Alba. Punct: Țarina. Sector: proprietatea Pojghi*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2005*, București 2006, p. 297-299.

Recenzii

- N. Son, *Tiras v rimskoe vremea*, Kiev, 1993, în *ActaMN*, 34, 1997, p. 907-908.
- V. M. Zubar, *Hersones tavričeskij i rimskaja imperija*, Kiev, 1994, în *Acta Musei Napocensis*, 34, 1997, p. 891-893.
- S. Andruh, *Nižnedunajskaja Skifija v VI-I vv. do n. e.*, Zaporozhie, 1995, în *Acta Musei Napocensis*, 34, 1997, p. 885-887.
- A. V. Simonenko, *Sarmaty Tavrii*, Kiev, 1993, în *Ephemeris Napocensis*, VIII, 1998, p. 310-312.

Traduceri cărți

O. Levițki, V. Haheu, T. Kašuba, *Traco-geții din zona Nistrului Mijlociu*, București, 2000 (din limba rusă)